

[Henry Christensen.]

oplysninger om denne tjeneste, som man må gøre på andre områder, og at man derfor ikke igennem etableringen af et parlamentarisk udvalg som det foreslåede er i stand til at løse dette problem. Det må løses først og fremmest på grundlag af det almindelige parlamentariske ansvar, som en minister er underkastet, og løses på grundlag af det tilidsforhold, der i sådanne sager må være imellem parlamentet og ministre fra skiftende regeringer. Det har også været det almindelige, at dette har været tilfældet i vort land.

Jeg beder måske især forsvarsministeren overveje og besvare — måske ikke her i salen i dag, men under kommende forhandlinger i udvalget — det helt afgørende spørgsmål, om han mener, han som ansvarlig minister vil være i stand til at give et sådant udvalg som her foreslået nogenlunde fyldestgørende oplysninger om efterretningsvæsenet, om dets karakter, om dets handlinger, om dets kilder, dets personer osv., og samtidig tror på, at efterretningsvæsenet fortsat vil kunne fungere. Hvis han ikke er i stand til at give et bekræftende svar på det, så beder jeg ham betænke, hvilket ansvar ministeren har påtaget sig i forbindelse med etableringen af et sådant udvalg kombineret med, at vi har en stærk ministeransvarlighedslov her i landet.

Ikke bare af hensyn til at sikre, at det efterretningsvæsen, som vi anser for nødvendigt, kan fungere, men også af hensyn til, hvad vi mener om, hvorledes den parlamentariske kontrol skal være, og hvorledes fordelingen af myndigheden mellem parlamentet og landets regering skal være, tror jeg, man med alvor skal lægge synspunkter af den her nævnte art til grund for bedømmelsen af det, der her foreslås.

Det er på den baggrund, jeg er nødt til at bruge det udtryk, at vi føler, man med det foreliggende forslag blot tilbyder befolkningen en narresut, idet man skaber en forestilling om, at dermed er der sikret fuld parlamentarisk kontrol. Etablering af udvalget betyder enten, at man narrer sig selv, eller at efterretningsvæsenet ikke kan fungere i tilstrækkeligt omfang. Det er dette, der er hovedproblemet i sagen.

Jeg er naturligvis imponeret af noget af

det, der står i forslaget, og jeg er især imponeret af, at man i § 4 skriver:

„Hvert af udvalgets medlemmer kan over for regeringen udtale sin mening om ethvert forhold vedrørende efterretnings-tjenesternes virksomhed.“

Skal man virkelig have en lovbestemmelse, der fastslår, at medlemmer af folketinget er berettigede til at udtale deres mening over for regeringen om efterretningstjenesternes virksomhed? Det går jeg sandelig ud fra at folketingets medlemmer er berettigede til, ganske uanset om der står den bestemmelse eller ej.

Når jeg nævner dette, er det for at sige, at jeg har haft erfaring for og har altid fundet, at det var muligt for ethvert folketingsmedlem at gå til regeringen, hvis han følte, at der var særlige spørgsmål i forbindelse med efterretningstjenesternes forhold og vilkår, som han ønskede at drøtte med regeringen, og få de oplysninger, som regeringen med rimelighed kunne give i den foreliggende sag.

Dette anser jeg — og det vil jeg gerne have sagt over for befolkningen — for at være et langt vigtigere middel i spørgsmålet om den parlamentariske kontrol over for en regering, hvad disse sager angår, og det håber jeg egentlig også justitsministeren og forsvarsministeren vil være enige i. Jeg mener ikke, man behøver en bestemmelse af den citerede art for at få fastslået det ganske naturlige forhold.

Svend Haugaard: Der skal ikke herske tvivl om, at det radikale venstre ønsker den bedst mulige sikring af, at der ikke sker en unødigt registrering, og at efterretningstjenestens virksomhed begrænses til det mindst mulige. Vi erkender, at for ulovlig virksomhed er registrering nødvendig.

Gennem årene er der set adskillige eksempler på, hvordan efterretningstjenesten ligesom har haft en selvforstærkende virkning. Der har været perioder, hvor man havde indtryk af, at det var kontrol for kontrol-lens skyld. Det har været en betydelig gene for mange lovlydige borgere, og det har, tror jeg, på mange måder været med til at dæmpe fri politisk stillingtagen, hvilket afgjort ikke er i demokratiets interesse. Derfor har der gentagne gange været anklager mod